

Flora en Fauna Quicksan

Rijksstraatweg 77 te Voorst

In het kader van sloop en
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies - J. Mossink Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	IJsseldal Wonen
Locatie	Rijksstraatweg 77, 7383 AM Voorst (gem. Voorst)
Datum	02 juli 2016
Status	v1

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
2	Wettelijk kader	5
2.1	Flora- en faunawet	
2.2	Natuurbeschermingswet	
2.3	Ecologische hoofdstructuur	
2.4	Rode lijsten	
3	Resultaten	7
3.1	Beschermde gebieden	
3.2	Flora	
3.3	Fauna	
4	Effecten	10
4.1	Beschermde gebieden	
4.2	Flora	
4.3	Fauna	
5	Conclusies en Aanbevelingen	12

1.1 Aanleiding en doel

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van een ecologische quickscan uitgevoerd aan de Rijksstraatweg 77 te Voorst. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en voorgenomen sloop van de huidige bebouwing. Initiatiefnemer is IJsseldal Wonen. Het laten uitvoeren van een flora en fauna onderzoek heeft als doel om de (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde soorten en gebieden in te schatten. Hierbij voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Rijksstraatweg 77 te Voorst, gemeente Voorst. Het betreft het terrein van de voormalige Rabobank. De locatie ligt in het centrum van het dorp Voorst aan de drukke doorgaande weg N345 die een belangrijke verbinding vormt tussen Apeldoorn en Zutphen. Ondanks de centrale ligging heeft de directe omgeving een relatief groene uitstraling met veel grote bomen en struiken. Ook op het terrein zelf staan enkele zware exemplaren van Zomereik en Gewone esdoorn. Daarnaast enkele kleine tot middelgrote bomen (Robinia, Ruwe berk, Haagbeuk) en veel sierstruiken en -planten. Centraal op het terrein staat een voormalig bankgebouw. Het oostelijk deel van het terrein is verhard met klinkers en ingericht als parkeerterrein. Ook nabij de entree aan de westkant is het terrein deels verhard en zijn er enkele parkeervakken.

Vanuit een groter perspectief gezien ligt het dorp Voorst in de IJsselvallei, het gebied tussen de hoog gelegen zandgronden van de Veluwe en rivier de IJssel.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.) en een veldbezoek. Op vrijdag 24 juni 2016 bezocht J. Mossink, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies de locatie. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarbij is vooral gelet op sporen die op vaste, jaarrond beschermde nesten, verblijfplaatsen of groeilocaties duiden van beschermde soorten waarvan het voorkomen in het gebied bekend is (verspreidingsatlassen, websites, eigen kennis). Daarnaast is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is mede ingeschat op basis van de terrein- en habitatkenmerken. Het veldbezoek is uitgevoerd onder bewolkte omstandigheden bij een temperatuur van 20 °C en weinig wind, W2.

Afb. 1.1: Globale ligging onderzoeksgebied (rood omlijnd). Bron ondergrond: PDOK.

Afb. 1.2: Hoofdingang van het voormalige bankgebouw, gezien vanaf de Rijksstraatweg.

2

WETTELIJK KADER

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en Streekplan.

2.1 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van EZ.

Artikel	Omschrijving verbodsbepaling
Art. 8	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
Art. 9	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop op sporen van beschermde dieren.
Art. 10	Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
Art. 11	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
Art 12	Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen. In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen. In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast. In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Toets	Omschrijving criteria
Lichte toets	1) Doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
Zware toets	1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk,

met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

In 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Nadruk ligt op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden: mitigatie en ontheffing. Mitigatie geldt wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen. Een ontheffing is dan niet meer verplicht. Ontheffing geldt wanneer mitigatie niet mogelijk is.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Nb-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermd Natuurmonumenten onder de Nb-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

2.3. Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het GNN en de GO komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

2.4. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

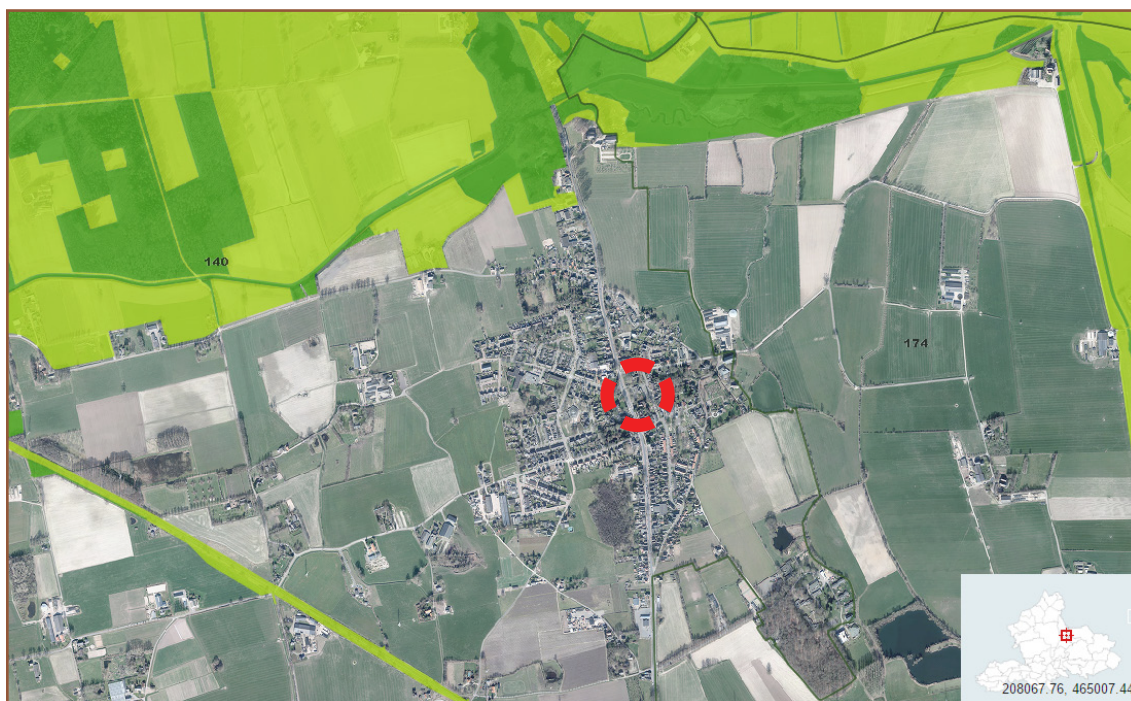

3

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 Beschermde natuurgebieden

Het onderzoeksgebied is geen onderdeel van Natura 2000, GNN of GO. De afstand tot onderdelen van GNN en GO bedraagt meer dan 500 meter. Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ruim 1,5 kilometer van het projectgebied. Door de ligging midden in het centrum van Voorst is er bovendien geen binding met de betreffende natuurgebieden.

Afb. 3.1: Onderdelen GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen) ten opzichte van het projectgebied (rode cirkel). Bron ondergrond: website Provincie Gelderland.

3.2 Flora

Grote delen van het terrein zijn ingericht als siertuin. Op het terrein zijn veel sierstruiken aangeplant. De voornaamste soorten zijn Laurierkers, Taxus, Berberis en Hulst. Doordat het in onbruik raken van de locatie is er inmiddels sprake van enige verruiging. Soorten als Kleefkruid, Zwaluwtong, Klimop, Paardenbloem en opslag van Gewone esdoorn beginnen her en der de vegetatie te domineren. De diverse soorten sierplanten beginnen hierdoor naar de achtergrond te verdwijnen.

Van de aangetroffen soorten zijn er twee beschermd: Kleine maagdenpalm (*Vinca minor*, FF-wet tabel 1) en Rapunzelklokje (*Campanula rapunculus*, FF-wet tabel 2). Het Rapunzelklokje is een tweejarige plant die met name in Zuid-Limburg en het oostelijk rivierengebied voorkomt op kalkhoudende bodems. In de omgeving van Zutphen is de soort vrij algemeen. Enkele tientallen exemplaren van de soort groeien in het plantsoen tussen Rijksstraatweg en hoofdentree.

Overige zwaardere beschermde soorten (bijvoorbeeld muurvarens) zijn niet aangetroffen en er zijn geen recente waarnemingen uit de directe omgeving bekend. Dergelijke soorten ook niet te verwachten omdat niet wordt voldaan aan de vaak zeer specifieke standplaatsseisen die de soorten stellen.

3.3 Fauna

3.3.1 Broedvogels

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Het gebouw is niet geschikt als nestlocatie van Huismus of Gierzwaluw. Een pannendak, geschikte invliegopeningen of andere bruikbare openingen ontbreken. Tijdens het veldbezoek zijn beide soorten niet in de nabijheid van de locatie waargenomen. De bomen hebben geen holtes die geschikt zijn als broedlocatie. Nesten van uilen of roofvogels ontbreken eveneens.

Voor algemene broedvogels is de opgaande begroeiing op het terrein wel uitermate geschikt. In Laurierkers, Taxus en klimplanten (Klimop, Campsis) zijn tijdens het broedseizoen nesten van soorten als Merel, Winterkoning en Roodborst te verwachten. De hogere bomen zijn geschikt voor bijvoorbeeld Vink, Tjiftjaf en Houtduif.

3.3.2 Vleermuizen

De bebouwing lijkt matig geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als Gewone en Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Er zijn diverse potentiële invliegopeningen, met name in de vorm van hoge open stootvoegen. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn het hele jaar door beschermd. Aanvullend onderzoek is nodig om vast te stellen of sloop leidt tot aantasting van verblijfplaatsen. Verder vormt het terrein geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Het gaat zeker niet om onmisbaar foerageergebied, alternatieven zijn volop aanwezig in de omgeving en het oppervlak van de locatie is relatief gering. Vanwege het ontbreken van doorlopende lineaire structuren is het uitgesloten dat de locatie onderdeel is van een belangrijke vliegroute.

3.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" verstaan we hier alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen, die reeds apart besproken zijn. Alle inheemse zoogdiersoorten zijn beschermd, met uitzondering van Huismus en Bruine rat. Op het terrein kunnen zijn diverse kleine algemene soorten te verwachten zoals Egel, Bosmuis, spitsmuizen en Aardmuis. Nesten van Eekhoorn ontbreken op het terrein. De enige zwaardere beschermde soort die mogelijk voorkomt is de Steenmarter (*Martes foina*, tabel 2 FF-wet). De Steenmarter is de afgelopen jaren sterk opgerukt vanuit het oosten en vormt lokaal zelfs een bedreiging voor beschermde fauna. Ook zorgt de soort in de omgeving van Voorst voor overlast doordat bijvoorbeeld onder de motorkap van auto's schade wordt aangericht. Sporen die duiden op aanwezigheid (plukresten, latrines, geur) zijn echter niet aangetroffen en het gebouw is vrijwel ontoegankelijk. Alleen een gat in de gevelbekleding nabij de entree vormt een geschikte toegang tot een kleine holle ruimte. Voor andere zwaardere of strikt beschermde soorten is het onderzoeksgebied ongeschikt.

3.4.6 Overige soortgroepen

Aanwezigheid van zwaardere of strikt beschermde soorten uit overige soortgroepen is uitgesloten. Het terrein is wel geschikt als landhabitat voor de Bruine kikker en Gewone pad. Dit zijn beide lichtbeschermde, zeer algemene soorten met een breed verspreidingsgebied. Voortplantingsbiotoop van amfibieën en leefgebied van vissen is niet aanwezig door het ontbreken van open water. Ook potentieel leefgebied van reptielen ontbreekt. Voor zwaar beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen en andere soortgroepen ontbreken de vaak zeer specifieke voorwaarden die ze aan hun leefgebied stellen. Het is daarom uitgesloten dat dergelijke soorten hier voorkomen.

Afb. 3.2: Hoofdentree van het voormalige bankgebouw gezien vanaf de Rijksstraatweg

Afb. 3.3: Op het terrein staan diverse middelgrote tot grote bomen.

Afb. 3.4: Achterzijde gebouw. De oostelijke helft van het projectgebied is grotendeels verhard en ingericht als parkeerterrein.

Afb. 3.5: Verruigde tuin aan de zuidzijde van het terrein.

Afb. 3.6: Bloeiende Rapunzelklokjes in het plantsoenvak langs de Rijksstraatweg.

4

EFFECTEN

4.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied ligt op grote afstand van Natura 2000-gebieden. Gezien de aard en omvang van de ingreep en de grote afstand is een effect op Natura 2000-doelstellingen uitgesloten. Het gebied is geen onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk/ Groene Ontwikkelingszone. Voor GNN/ GO geldt geen externe werking, bovendien worden geen negatieve effecten op het functioneren van deze gebieden verwacht.

4.2 Flora

Binnen het onderzoeksgebied is één zwaarder beschermde soort aangetroffen, namelijk Rapunzelklokje. Herinrichting van het terrein kan leiden tot aantasten een/of ongeschikt raken van de groeilocatie. Dit is het geval indien het plantsoenvak waarin de soort is aangetroffen op de schop gaat. Rapunzelklokje is opgenomen in tabel 2 van de FF-wet. Dit houdt in dat een ontheffing niet nodig is indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Een mogelijke oplossing bestaat uit het verzamelen van uitgebloeide exemplaren en deze in de omgeving op geschikte groeilocaties te verspreiden. Tijdstip en geschikte locatie moeten aangegeven worden door een ter zake kundig persoon. Uitgraven en verplanten heeft geen zin omdat de planten na de bloei geheel afsterven. Alle aangetroffen exemplaren stonden in bloei ten tijde van het veldbezoek.

De Kleine maagdenpalm is opgenomen in tabel 1 van de FF-wet. Dit houdt in dat er een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen geldt. Er zijn voor deze soort dus geen aanvullende maatregelen nodig, ondanks het feit dat de groeiplaats mogelijk verdwijnt. Overige beschermde of bedreigde soorten vaatplanten zijn niet aanwezig, effecten op dergelijke soorten zijn derhalve uitgesloten.

4.3 Fauna

4.3.1 Broedvogels

Tijdens het broedseizoen is de kans op verstoring van algemene broedvogels zeer groot. Zowel sloop van het pand als kap- en rooiwerkzaamheden kunnen leiden tot aantasting of ernstige verstoring van nesten. Buiten het broedseizoen leiden werkzaamheden niet tot negatieve effecten op broedvogels. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig en de te verwachten algemene soorten (Merels, duiven etc.) zijn prima in staat om volgend seizoen een alternatieve broedlocatie te vinden. In de periode oktober - half maart is de kans op broedgevallen minimaal, bij voorkeur worden de werkzaamheden in deze periode uitgevoerd.

4.3.2 Vleermuizen

Het is onduidelijk of de ingreep leidt tot negatieve effecten op vleermuizen. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of er vaste verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing aanwezig zijn. Zijn deze aanwezig dan leidt de ingreep tot het verlies van jaarrond beschermde verblijfplaatsen, waarvoor ontheffing nodig is. Bovendien moeten mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk teniet te doen. Aanvullend onderzoek dient te

worden uitgevoerd volgens het meest recente Vleermuisprotocol. Voor de te verwachten soorten betekent dit het uitvoeren van 4 nachtelijke veldbezoeken, waarvan 2 in de periode 15 mei - 15 juli (zomer-/kraamverblijven) en twee in de periode 15 augustus - 1 oktober (paar-/baltsverblijven).

4.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Op de projectlocatie worden voornamelijk kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden. Omdat het lichtbeschermd soorten betreft is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing niet aan de orde. Het is niet geheel uitgesloten dat het terrein onderdeel is van een territorium van de Steenmarter. Er zijn echter geen aanwijzingen gevonden dat de soort daadwerkelijk gebruik maakt van het terrein. Mocht dit wel het geval zijn dan leiden werkzaamheden niet tot een significant effect doordat er voldoende geschikt leefgebied in de omgeving voorhanden is.

4.3.4 Overige soortgroepen

Mogelijk leiden werkzaamheden tot aantasting van landhabitat van de zeer algemene, licht beschermde Bruine kikker en Gewone pad. Deze soorten worden vrijwel overal op begroeide locaties aangetroffen. Omdat beide soorten zijn opgenomen in tabel 1 hoeft slechts rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht. Zwaarder of strikt beschermde of bedreigde soorten uit overige soortgroepen worden niet op en rond de locatie verwacht omdat het terrein geen geschikt leefgebied voor dergelijke soorten bevat. Negatieve effecten door sloop van de bebouwing en/of herinrichting van het terrein is daarom uitgesloten.

- Sloop en wijziging van de bestemming met daaruit voortvloeiende werkzaamheden leidden op voorhand niet tot negatieve effecten op beschermde natuurgebieden. Nader onderzoek naar effecten op dergelijke gebieden is niet nodig.
- Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of het gebouw fungeert als verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen. Dit onderzoek dient plaats te vinden in de vorm van 4 nachtelijke veldbezoeken in de periode 15 mei - 1 oktober. Het onderzoek dient de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging te volgen. Inmiddels is de eerste vleermuisinventarisatie reeds uitgevoerd. Mocht er sprake zijn van een vaste verblijfplaats dan zijn mitigerende maatregelen en een ontheffing annex artikel 75 van de FF-wet nodig.
- Werkzaamheden kunnen effect hebben op algemene (niet jaarrond beschermde) broedvogels. Sloop-, kap- en rooiwerkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd buiten het broedseizoen. De periode oktober - half maart is hiervoor het meest geschikt omdat de kans op broedgevallen dan minimaal is. Het broedseizoen is echter geen vooraf vast te stellen periode, van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn. Deze mogen nooit verstoord worden. Bij broedgevallen dient gewacht te worden totdat het nest permanent verlaten is.
- Voor het Rapunzelklokje is geen ontheffing nodig indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode (bijvoorbeeld Gedragscode Flora & Fauna van Bouwend Nederland). Een mogelijke maatregel is om te wachten tot het einde van de bloeiperiode die meestal van mei t/m augustus duurt. Wanneer de planten uitgebloeid zijn kunnen de exemplaren verzameld worden en vervolgens op een geschikte locatie uitgezaaid. Dit dient onder ecologische begeleiding van een deskundige* te gebeuren. Zodoende blijft de lokale populatie gewaarborgd.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

* Definitie deskundige

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moeten zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*